

03 A 07

**DE
LIBERALE STAATSPARTIJ
„DE VRIJHEIDSBOND”**

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

BEGINSELVERKLARING

ALGEMEEN PROGRAM

VERKIEZINGSPROGRAM

OPROEP AAN DE KIEZERS

=

1933

Three horizontal lines stacked vertically, serving as a decorative element.

BEGINSELVERKLARING.

De Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” stelt zich ten doel de vermeerdering van den invloed van het liberalisme op geheel ons volksleven, inzonderheid op het terrein der Staatskunde.

Zij ziet het liberalisme als eene strooming in het geestelijk leven, welke, geboren uit den iederen mensch ingeschapen drang naar geestelijke en maatschappelijke vrijheid, de scheppende kracht der persoonlijkheid erkent als de krachtigste bron van cultureelen en materiëelen vooruitgang.

Als beginsel van maatschappelijke samenleving verlangt het liberalisme derhalve, dat de persoonlijkheid zich moet kunnen ontwikkelen en dat haar streven binnen de perken van het heil der gemeenschap worde geëerbiedigd.

Het liberalisme eischt de eerbiediging der vrijheid van den mensch, welke vrijheid hare beperking slechts hierin mag vinden, dat op de persoonlijke vrijheid van anderen en op het algemeen belang geen inbreuk worde gemaakt.

Dit beginsel is in den loop der tijden onder allerlei benaming als een levenwekkende en levenvernieuwende kracht werkzaam geweest en heeft zich, ook hier te lande, op politiek gebied voornamelijk door het optreden der liberale partijen als een voortstuwende kracht geopenbaard. Als geestelijke strooming in nauw contact blijvende met het cultureele leven van onzen tijd, zal het liberalisme, ook in zijn tegenwoordigen politieken verschijningsvorm, de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond”, steeds grooter invloed op het gedachtenleven van ons volk verkrijgen. De Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” acht dit door haar beleden beginsel in oorsprong en strekking zuiver nationaal. In oorsprong: immers het wortelt in ons verleden en is reeds in onze geheel in liberalen geest opgebouwde staatsinrichting tot uitdrukking gebracht. In strekking: want het plaatst de gedachte der volkseenheid boven alle godsdienstige of sociale tegenstellingen. Haar ondogmatisch karakter doet haar, met behoud van het haar kenmerkend beginsel, onbevoordeeld staan tegenover de geestelijke, zedelijke, economische, sociale en politieke vraagstukken van onzen tijd.

Deze erkenning van de waarde der individueele persoonlijkheid en haar vrije ontplooiing zal slechts bestaanbaar zijn in een democratisch geregeerden staat. Maar de vrijheid, welke

bij dezen regeeringsvorm verzekerd is, kan alleen leiden tot een voortdurende gunstige ontwikkeling der samenleving, indien zij wordt gesteund door een krachtig gehandhaafd gezag. Zonder handhaving van het gezag is de bevordering van het algemeen welzijn van het volk — het hoogste doel van den staat — niet mogelijk en wordt de gelegenheid geopend de geboden vrijheid te misbruiken tot eenzijdige behartiging van groepsbelangen. De Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” verzet zich dan ook op grond van haar beginsel met kracht tegen elken aanslag op en elke poging tot verzwakking van het gezag.

Haar streven om haar politiek dienstbaar te maken aan het algemeen belang leidt tot het bevorderen van een staatsinrichting, waarbij onder meer: tot uitoefening van het volle staatsburgerschap worden geroepen alle vrouwen en mannen, die niet om redenen van staatsbelang behooren te worden uitgesloten; de vrijheid van denken, spreken, schrijven en vergaderen, behoudens ieders verantwoordelijkheid voor de wet onverzwakt wordt gehandhaafd; alle maatregelen, welke ten bate van slechts enkele groepen worden genomen maar de bevolking in haar geheel schaden, worden verworpen; de economische onvrijheid van de zwakken wordt verminderd en een vrije ontwikkeling van de in het volk aanwezige krachten wordt gesteund.

De Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” is overtuigd, dat hierdoor toestanden en verhoudingen op blijvende wijze kunnen worden verbeterd en dat alleen zóó een vooruitgang kan worden verkregen, die hecht is, omdat hij is gegrondvest op het persoonlijk besef der burgers, die naast hun burgerrecht ook hun burgerplicht erkennen.

Het ethische en het godsdienstige gemoedsleven bevatten voor de vorming van geest en karakter onvervangbare waarden. Dit ten volle erkennende en de zedelijke normen van het Christendom als vasten grondslag der Europeesche samenleving aanvaardende, komt de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” ook op dit gebied voor eerbiediging der persoonlijke vrijheid op. Zij keert zich dus tegen alle dwangziek clericalisme en tegen ieder stelsel, dat het gebouw van den staat op kerkelijk-dogmatischen grondslag meent te kunnen optrekken. In hare gelederen is plaats voor ieder, die met haar politiek streven instemt, onverschillig welke de bron zij, waaruit hij de elementen zijner geestelijke, zedelijke of godsdienstige wereld- en levensbeschouwing put. De Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” is naar karakter en historie een hervormingspartij, die hare medewerking verleent tot het opruimen van maatschappelijke misstanden en het bevorderen van socialen vooruitgang.

Zij wijst op grond van hare erkenning van de waarde der

menschelijke persoonlijkheid en van de daaruit voortvloeiende eerbiediging der persoonlijke vrijheid, het op het historisch-materialisme gebouwde marxistische socialisme af, alsmede elke strooming, die de leer van den klassenstrijd, zij het slechts in de praktijk, handhaaft en in zijn politiek en sociaal streven aan de vrijheid en de zelfstandige kracht van het individu geen voldoende plaats inruimt. Zij streeft integendeel naar een vreedzame samenwerking tusschen volken, groepen en individuen, welke alleen in staat is het peil der beschaving te verhoogen en het sociale besef tot verdere ontwikkeling te brengen.

Hierdoor kan de Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” onbelemmerd hare politiek ontwikkelen tot de behartiging van de belangen der samenleving van volkseenheden, welke zich tracht te verwezenlijken in den Volkenbond.

Alle Nederlanders, die de juistheid der bovenstaande beginselen beamen en derhalve de geestelijke en maatschappelijke vrijheid onder een krachtig gezag als beginsel van het staatsbeleid en van de staatsinrichting erkennen, moeten thans de gelederen sluiten om den liberalen grondslag van ons volksleven te handhaven en te ontwikkelen.

De Liberale Staatspartij „De Vrijheidsbond” roept op dezen grondslag alle Nederlanders tot samenwerking op.

ALGEMEEN PROGRAM.

1. Van het Parlementair Koningschap.

Behoud van het grondwettelijk koningschap voor Koningin Wilhelmina en hare nakomelingen.

Handhaving van het parlementaire stelsel als den justen vorm van een democratische staatsinrichting.

De scheiding tusschen wetgevende en uitvoerende macht worde steeds in het oog gehouden, zoodat het parlement zich tegenover de Regeering beperke tot contrôle.

2. Van de Overheid en de Staatsburgers.

Waarborging van volledige geestelijke en godsdienstige vrijheid. Bevordering van het saamhoorigheidsgevoel van alle Nederlanders; bestrijding van het sectarisme.

Volledige staatsrechtelijke, burgerrechtelijke en economische gelijkstelling van man en vrouw.

Bestrijding van elke ondermijning van het overheidsgezag en de wetten, ook door gezagsdragers.

Bestrijding van elk streven om de staatsmacht te bezigen voor het bevorderen van bijzondere belangen en van de neiging om steun van den Staat te verlangen, zoodra eigen krachten schijnen te kort te schieten; bij benoemingen van overheidswege wordt uitsluitend rekening gehouden met bekwaamheid en geschiktheid.

3. Van de Taak der Overheid en de Financiën.

Afwijzing van iedere niet noodzakelijke overheidsbemoeiing; betrachtning van uiterste zuinigheid bij den publieken dienst; een klein doch goed gesalarieerd ambtenarenncorps.

De belasting worde zooveel mogelijk geheven naar draagkracht; de productie en de kapitaalvorming mogen daardoor niet worden belemmerd.

Bij het uitoefenen van toezicht op het economische en financiëel beleid van provinciën en gemeenten, make de Regeering krachtig en uitsluitend gebruik van de haar tot dat doel toegekende bevoegdheden.

Invoering van eene belasting op de goederen in de doode hand.

Bevordering van een juiste verhouding tusschen de bezoldigingen van hen die gelijksoortige werkzaamheden verrichten.

4. Van de Handhaving der Onafhankelijkheid en van den Volkenbond.

Handhaving van ons onafhankelijk volksbestaan. Instandhouding eener weermacht ter wering van oorlogsgevaar, ter bescherming onzer onzijdigheid, ter verdediging van ons grondgebied in en buiten Europa en ter voldoening aan de verplichtingen, voortvloeiende uit het lidmaatschap van den Volkenbond. Bij de samenstelling der weermacht worde, waar mogelijk, partij getrokken van vrijwillige medewerking.

Krachtige en onafgebroken deelneming aan het streven naar internationale ontwapening; afwijzing van eenzijdige, nationale ontwapening.

Internationaal toezicht of toezicht van den Volkenbond op handel in en fabricage van oorlogswapenen. Bestrijding van alle chauvinisme.

Bevordering van een harmonisch staatkundig en economisch verkeer der volken. Krachtige medewerking aan de ontwikkeling van den Volkenbond. Beslechting van internationale geschillen door rechtspraak en arbitrage, met uitbanning van den oorlog.

5. Van de Sociale Politiek.

Bevordering van de ontwikkeling van het individu tot zelfstandigheid en verantwoordelijkheid.

Bevordering van den klassenvrede; versterking van het bewustzijn bij de produceerende groepen, dat zij uiteindelijk een gemeenschappelijk belang hebben; bevordering van voortdurend overleg tusschen die groepen, vooral in dien zin, dat het rechtstreeksche contact tusschen den werkgever en zijn arbeiders wordt vergroot.

Bevordering van de unificatie van de door den Staat geadmistreerde sociale verzekering. Uitvoering zooveel mogelijk door de betrokken groepen zelve.

Verruiming en vereenvoudiging van de arbeidswetgeving, in dien zin, dat meer vrijheid aan de bedrijven wordt gelaten om zich aan de omstandigheden aan te passen.

Invoering van premievrij staatspensioen voor allen boven een bepaalden leeftijd, wier inkomen blijft beneden een bij de wet vast te stellen bedrag, onverschillig of zij al dan niet in loondienst geweest zijn. Krachtige bestrijding van de werkloosheid; bevordering van werkverruiming. Wettelijke regeling van de werkloosheidszorg. De door de Overheid rechtstreeks uit te keeren werkloosenzusteen zij gebaseerd op minimum levensonderhoud.

Uitvoering van de woningwet, zoodanig, dat de bouw van goede hygiënische en aesthetische woningen in alle woonklassen wordt bevorderd en rekening wordt gehouden met het behoud van natuurschoon en met de eischen van het moderne verkeer. De woningbouw zij zooveel mogelijk de taak der particuliere bouwnijverheid. Het verkrijgen in eigendom van woningen worde zooveel mogelijk bevorderd.

6. Van de Economische Politiek.

Behoud van het beginsel van vrijhandel. Bevorderen van alle pogingen om tot internationale toepassing van het vrijhandelsbeginsel te geraken.

Bevordering van de ontwikkelingsmogelijkheden voor handel, scheepvaart en nijverheid.

Bevordering van het particulier initiatief. Tegengaan van alle pogingen om het tegenwoordige productiestelsel door een ander te vervangen.

De overheid beperke zich ten aanzien van de ordening van productie en distributie tot bescherming van het publiek tegen machtsmisbruik van belangengemeenschappen van ondernemers, van arbeiders of van beide groepen tezamen.

Handhaving van een krachtigen middenstand, die een onmisbaren schakel vormt tusschen producent en consument. Vermijding van concurrentie van overheidswege. Zoo gering mogelijke beperking van de vrijheid van het winkelbedrijf.

Bevordering van het verkeer; verbetering van het wegennet, ook van de tertiaire wegen; bevordering van consumptie van Nederlandsche producten door propaganda en reclame, ook met hulp van den Staat en bevordering van den afzet in het buitenland op dezelfde wijze.

7. Van de Volksgezondheid.

Krachtige bevordering van de volksgezondheid, waarbij op den voorgrond moet staan:

Steun aan de particuliere en gemengde vereenigingen, welke zich op dit terrein bewegen; opvoeding der bevolking en speciaal van de kinderen tot een behoorlijk begrip van hygiëne; de overheid trede hierbij slechts leidend en aanvullend op.

Verbetering van de lichamelijke opvoeding der jeugd, geneeskundig en hygiënisch schooltoezicht, zuigelingen- en moederschapszorg, waarbij vooral gebruik gemaakt wordt van bestaande particuliere organisaties.

8. Van het Onderwijs.

Bevordering van het nationale karakter der volksopvoeding.
Bevordering van het openbaar onderwijs.

Verbetering van de toepassing der financiëele gelijkstelling van het bijzonder en het openbaar lager onderwijs o.a. door het aanleggen van een strengeren maatstaf aan de oprichting en instandhouding van bijzondere scholen.

Nauwere aansluiting van het onderwijs aan de eischen van het maatschappelijk leven en van het gezin. Versterking van de samenwerking tusschen school en gezin.

Samenvoeging van scholen, zooveel mogelijk tot groote eenheden met een verantwoordelijk, ambulant hoofd.

Bevordering van het onderwijs aan de rijpende jeugd, in verband met de behoeften ter plaatse.

Betere aansluiting tusschen de verschillende soorten van onderwijs.

Bij de opleiding, benoeming en bezoldiging van het onderwijzend personeel, worde erop gelet, dat de onderwijzer geroepen is mede leiding te geven aan de karakter- en intellectueele vorming van ons volk.

Wettelijke regeling van het handels- en lyceumonderwijs en van het middelbaar onderwijs voor meisjes.

Verbetering van het Nijverheidsonderwijs; op ambachtsscholen worden geen leerlingen toegelaten, die den leeftijd van 13 jaar nog niet hebben bereikt.

Vakopleiding van den handeldrijvenden en industriëelen middenstand.

Grootere zelfstandigheid van de Rijksuniversiteiten en -hoogescholen.

9. Van de Kunsten en de Wetenschappen.

Aanmoediging van overheidswege van wetenschap en kunst. Wettelijke regeling van de monumentenzorg; maatregelen tot instandhouding van natuurmonumenten.

10. Van den Landbouw.

Maatregelen tot behoud van een krachtigen landbouwenden stand mede door goede uitrusting van het landbouw- en landbouwhuishoudonderwijs. Intensieve voorziening van het platteland met telefoon, electriciteit en waterleiding.

Gelijke toepassing van de Tariefwet op artikelen van agrarischen oorsprong, bestemd voor direct menschelijk gebruik, zoolang industriëele producten van dien aard onder de Tariefwet vallen.

11. Van de Visscherij.

Verbetering van de onderzoekings- en voorlichtingsdiensten van de visscherij.

Verbetering van het politietoezicht op de Noordzeevisscherij

Uitbreiding van de internationale regelingen in het belang van de instandhouding van den vischstand.

12. Van de Radio.

Gelegenheid tot onafgebroken uitzending van een algemeen programma door één algemeene omroepvereeniging.

Streng beperking van politiek in den aether en, voor zoover toegestaan, gelegenheid daartoe voor alle partijen.

13. Van de Verbetering der Wetgeving.

Bevordering van een administratieve rechtspraak.

Verbetering der Kieswet, opdat de kiezers bij het uitbrengen hunner stem meer invloed verkrijgen op de verkiezing van bepaalde personen.

Wettelijke regeling van de lijkverbranding.

Aanpassing der huwelijkswetgeving aan de inzichten van dezen tijd ten aanzien van de positie van de vrouw.

Invoering van maatregelen, waardoor de nakoming van den wettelijken onderhoudsplicht wordt bevorderd.

Vergemakkelijking van de gerechtelijke inning van kleinere vorderingen.

Versterking en uitbreiding van de wettelijke bepalingen, strekkende tot bescherming van dieren.

14. Van de Overzeesche Gewesten.

Handhaving van de Rijkseenheid. Aankweeken van het besef, dat de overzeesche gewesten beteekenis hebben voor Nederland, evenals Nederland voor de overzeesche gewesten. Bestrijding van alle invloeden en pogingen, welke de eenheid van Nederland en de overzeesche gewesten ondermijnen.

Bevordering van den economischen, maatschappelijken en geestelijken vooruitgang van alle bevolkingsgroepen, met inachtneming van hetgeen door den natuurlijken groei en de behoeften van die groepen wordt gevorderd.

Medezeggenschap in bestuur en wetgeving voor alle bevolkingsgroepen naar mate van hun geschiktheid en van de plaats, die zij in de maatschappij innemen.

Handhaving van het beginsel van de z.g. politiek van de open deur.

Instandhouding van een weermacht, binnen de grenzen van het financieel mogelijke georganiseerd en uitgerust en onvoorwaardelijk in staat rust en orde te handhaven.

Het ijveren voor rechtszekerheid voor alle bevolkingsgroepen en voor de verzekering van de veiligheid van personen en goederen o.m. door een doelmatige inrichting van het politie-
wezen.

Verhooging van de economische weerbaarheid der bevolking; aanmoediging van spaarzin; bestrijding van woeker.

Bevordering van ontwikkelend en karaktervormend onderwijs en vakopleiding.

Geleidelijke ontwikkeling van sociale wetgeving en van de arbeidswetgeving in het bijzonder. Bevordering van de volksgezondheid.

Financiëel beheer, gericht op een sluitend budget; een eenvoudig belastingstelsel, waarbij rekening wordt gehouden met draagkracht.

Eerbiediging en bevordering van alle streven naar saamhoorigheid onder de verschillende inheemsche volken en naar behoud van taal en eigen nationale instellingen.

Bevordering van plaatselijk zelfbestuur naar eigen behoeften en voor zooveel mogelijk met eigen middelen.

Krachtige ontwikkeling van Indië's welvaartsbronnen; erkenning van de onmisbare functie daarbij van het particulier kapitaal.

Bevordering van de ontwikkeling en de economische zelfstandigheid van Suriname en Curaçao.

Betere verzorging van de belangen der Bovenwindsche Eilanden.

